Akademie výtvarných umění v Praze

Atelier Socha 1

Diplomová práce

THE VIEWING OF A SPATIAL THRESHOLD

Vypracoval: Marek Frind

Vedoucí diplomové práce: MgA. Michal Cimala

Oponent diplomové práce: MgA. Patrik Adamec

Konzultant teoretické části: doc. Mgr. Tomáš Pospiszyl, Ph.D.

Akademický rok 2023/2024

"Jakého druhu by byl takový slavnostní život? - Byl by jako vědomě vytvořený sen, vědomě fiktivní život. Umělý život v umění, život jako hra s obrazy a tóny."[1]

Můj přístup k výtvarnému objektu přímo souvisí s technickými obrazy. Technologie i svůj vlastní proces tvorby vnímám jako aparát pro pozorování světa kolem mne a výtvor - objekt, jako záznam, důkaz a formu komunikace výsledků mého pozorování. Chci tvořit sny - fiktivní skutečnost složena vlastním vnímáním reality. Interakce a volná interpretace je vstupem do těchto snů.

THE VIEWING OF A SPATIAL THRESHOLD

Základním koncepčním prvkem tohoto objektu je pozice v prostoru, jež divák v kontextu díla zaujímá. Formou je tento objekt kulisou – objektem kterým lze projít. Lze ho i obejít. Tím objekt odkazuje na tradiční pojetí toho pozičního vztahu vůči objektu - soše. Jde o skutečný prostor existující ve skutečném světě. Tato kulisa je ovšem vstupem do prostoru virtuálního. Interakcí digitálního obsahu divák zaujímá přímou pozici ve virtuálním prostoru. Fyzická přítomnost se stává relativní a divák existuje na pomezí dvou prostorů.
Instalace je tímto rozdělena do dvou oddělených prostorů skutečných a do dvou oddělených prostorů virtuálních.

Kulisa třídy

Instalace kulisy představuje konceptuální zásah do prostoru atelieru, přičemž stěna slouží jako hlavní nosný prvek, který rozděluje prostor na dva oddělené, ale vzájemně propojené aspekty. První část této instalace vede diváka k interaktivnímu prozkoumání virtuálního prostoru prostřednictvím LCD televizorů a ovládacích prvků umístěných přímo v čele této kulisy (posluchárny). Třída zde znamená instituci a v kontextu tohoto díla odkazuje instituce na svět, ve kterém se tvorba nachází.

Kulisa tvorby (virtuální prostor)

Virtuální prostor v čele třídy přenáší diváka do industriální budovy, jež slouží jako atelier plný důkazů o tvůrčím procesu. Umění a instituce. Zde se divák stává svědkem skic, kreseb, pracovních stolů a dalších artefaktů, které, mimo jiné, odkazují na tvorbu této konkrétní instalace. Jde o obraz tvorby. Vyskládané police střídají pracovní stoly, které jen s obtíží udrží hromady nejrůznějšího náčiní i nástrojů, užitečných materiálů i odpadu. Kresby a modely odkazují na jakýsi hlubší význam, který se ale vzápětí ztrácí mezi množstvím symbolů. Chaotický obraz tvoření. Tíha tvorby a tlak, ze kterého je potřeba se nadechnout. Okna v budově jsou symbolem úniku z reality. Skrz jejich strukturovaná skla

[1] Vilém Flusser, Do univerza technických obrazů, OSVU, Praha 2001, s. 160.

vidím obrys přírody, ale nelze skrz ně projít. Jediným únikem z tohoto tlaku tvorby je ESTETIKA – Krásno, které byť poschovávané v jakýchsi fragmentech všude v těchto kulisách, leží ve skutečnosti venku - Potřebuji uniknout ven - uniknout oknem.

Zákulisí

Další část instalace se otevírá v zákulisí, kde je divák konfrontován s nedokonalým obrazem přírodního prostředí promítaným na starém CRT televizoru. Tento kontrast mezi technologiemi reflektuje duality mezi realitou a virtuálním světem, alegoricky odkazujíc na tvůrčí proces a jeho tíhu. V této fázi je důraz kladen na estetiku a krásu, jež je vnímána jako únik z tvůrčího tlaku. Přítomnost oken v zákulisí symbolizuje touhu po úniku ven, avšak nedokonalý obraz přírody, který je zde prezentován, evokuje romantickou iluzi přirozeného krásna.

Únik (virtuální prostor)

Prostor za okny ateliéru. Divák se dostal ven z budovy. Setkává se se silně romantizovaným pohledem na přírodu, jež pohltila neznámý komplex. Paprsky světla i každá rostlina má své místo. Naivní představa absolutního krásna, romantická iluze přirozené skutečnosti, umělý genius loci romantismu. Skrz obrazovku starého televizoru divák sleduje nedokonalý obraz snahy o dokonalé krásno.

Cílem díla není uniknout, ale chápat přítomnost této potřeby jako přirozenou součást žití. Instalací chci poskytnout divákovi prostor k reflexi nad významem prostoru v umění, interaktivitou a estetikou v tvůrčím procesu. Primárně je ale tato práce stále prostorem pro mé osobní bádání. Technologie, postupy a úvahy týkající se virtuálního prostoru proto budu nadále rozvíjet i v mé budoucí tvorbě.

Seznam použité literatury:

Vilém Flusser, Do univerza technických obrazů
2001, OSVU
ISBN 80-238-7569-8